

Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van .. , nr. WJZ/, tot wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet ter uitvoering van het vijfde actieprogramma betreffende de Nitraatrichtlijn (onderdelen differentiatie stikstofgebruiksnormen voor zandgronden en opbrengstafhankelijke gebruiksnorm voor graan)

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

Gelet op de artikelen 10, eerste lid, en 12, tweede lid, van de Meststoffenwet;

Besluit:

Artikel I

De Uitvoeringsregeling Meststoffenwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 28a komt als volgt te luiden:

Artikel 28a

1. In afwijking van artikel 28 bedraagt de hoeveelheid stikstof, bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de wet, voor onderstaande gewassen voor zover de teelt van deze gewassen op kleigrond plaatsvindt, de hoeveelheid stikstof die in bijlage A, tabel 1, bij het desbetreffende gewas onder het desbetreffende jaar is vermeld, vermeerderd met de hieronder vermelde hoeveelheid stikstof per hectare van de tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond, onder de in het tweede lid vermelde voorwaarden:

a. voor zover het gewas suikerbieten betreft, 15 kilogrammen stikstof, indien de gemiddelde opbrengst van het totale areaal suikerbieten dat op het desbetreffende bedrijf op kleigrond werd geteeld, gemeten over de drie aan het desbetreffende jaar voorafgaande jaren, ten minste 75 ton per hectare bedroeg;

b. voor zover het de in bijlage A, tabel 5, genoemde consumptieaardappelrassen betreft, 30 kilogrammen stikstof, indien de gemiddelde opbrengst van het totale areaal van deze consumptieaardappelrassen dat op het desbetreffende bedrijf op kleigrond werd geteeld, gemeten over de drie aan het desbetreffende jaar voorafgaande jaren, ten minste 50 ton per hectare bedroeg;

c. voor zover het gewas wintertarwe betreft, 15 kilogrammen stikstof, indien de gemiddelde opbrengst van het totale areaal wintertarwe dat op het desbetreffende bedrijf op kleigrond werd geteeld, gemeten over de drie aan het desbetreffende jaar voorafgaande jaren, ten minste 9 ton per hectare bedroeg;

d. voor zover het gewas zomertarwe betreft, 20 kilogrammen stikstof, indien de gemiddelde opbrengst van het totale areaal zomertarwe dat op het desbetreffende bedrijf op kleigrond werd geteeld, gemeten over de drie aan het desbetreffende jaar voorafgaande jaren, ten minste 8 ton per hectare bedroeg;

e. voor zover het gewas wintergerst betreft, 20 kilogrammen stikstof, indien de gemiddelde opbrengst van het totale areaal wintergerst dat op het desbetreffende bedrijf op kleigrond werd geteeld, gemeten over de drie aan het desbetreffende jaar voorafgaande jaren, ten minste 9 ton per hectare bedroeg;

f. voor zover het gewas zomergerst betreft, 30 kilogrammen stikstof, indien de gemiddelde opbrengst van het totale areaal zomergerst dat op het desbetreffende bedrijf op kleigrond werd geteeld, gemeten over de drie aan het desbetreffende jaar voorafgaande jaren, ten minste 7 ton per hectare bedroeg.

2. De landbouwer die gebruik maakt van de in het eerste lid bedoelde verhoging van de stikstofgebruiksnorm voldoet aan de volgende voorwaarden:

a. de landbouwer heeft de in het derde lid bedoelde afnemers gemachtigd om desgevraagd gegevens over de afgenomen hoeveelheden te verstrekken aan de minister;

- b. de landbouwer heeft het desbetreffende bedrijf uiterlijk op 15 mei van het kalenderjaar waarin gebruik gemaakt wordt van de verhoging van de stikstofgebruiksnorm aangemeld bij de minister;
- c. de landbouwer heeft bij de melding, bedoeld in onderdeel b, verklaard dat ten aanzien van het desbetreffende bedrijf is voldaan aan het eerste lid, onderdelen a tot en met f, in samenhang met het derde lid, en aan het tweede lid, onderdeel a;
- d. de landbouwer als onderdeel van de administratie, bedoeld in artikel 32 van het besluit, gegevens bewaart waaruit in voorkomend geval ter zake van elk van de drie aan het desbetreffende jaar voorafgaande jaren blijkt:
  - 1°. welke gewassen en rassen op zijn bedrijf werden geteeld;
  - 2°. het aantal hectaren kleigrond dat met de desbetreffende gewassen en rassen was beteeld;
  - 3°. de hoogte van de gewasopbrengst; en
  - 4°. de afnemers van de desbetreffende gewassen.
- 3. Voor de bepaling van de gewasopbrengst, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a tot en met g, wordt uitsluitend in aanmerking genomen de hoeveelheid die door de desbetreffende landbouwer rechtstreeks dan wel door tussenkomst van een daartoe gespecialiseerd bedrijf dat zich toelegt op het sorteren van de betreffende gewassen, is afgeleverd aan afnemers die de suikerbieten respectievelijk de consumptieaardappelen tot voor menselijke dan wel de in het eerste lid onder c tot en met f bedoelde gewassen tot voor menselijke of dierlijke consumptie geschikte producten verwerken.
- 4. In afwijking van het tweede lid, onderdeel b, meldt de landbouwer in 2014 uiterlijk op 15 augustus zijn bedrijf aan bij de minister.
- 5. In afwijking van het eerste lid, onderdelen c, d, e en f, wordt de opbrengst bepaald aan de hand van het voorafgaande jaar in 2014 en de twee voorafgaande jaren in 2015.
- 6. Het vierde lid en dit lid vervallen met ingang van 1 januari 2015.
- 7. Het vijfde lid en dit lid vervallen met ingang van 1 januari 2016.

C

Na artikel 28a wordt een artikel 28b ingevoegd, luidende:

Artikel 28b

In afwijking van artikel 28 bedraagt de hoeveelheid stikstof, bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de wet op bouwland voor een gewasperceel 125% van de hoeveelheid stikstof die in bijlage A, tabel 1, voor de desbetreffende grondsoort bij het desbetreffende gewas onder het desbetreffende jaar is vermeld, indien voor dat betreffende gewasperceel:

- a. de betrokken landbouwer schade leidt of dreigt te leiden uit opbrengstderving of kwaliteitsverlies, veroorzaakt door het optreden van een neerslaghoeveelheid die uitgaat boven 50 millimeter in één etmaal of 60 millimeter in twee opeenvolgende etmalen;
- b. de te verwachten financiële opbrengst van het betreffende gewasperceel zonder bijbemesting tenminste 25 % lager is, met een minimum van 1000 euro;
- c. neerslag en opbrengstderving in een rapport door een erkende taxateur zijn bevestigd, waarin ook melding gemaakt wordt van ligging en areaal van het betreffende gewasperceel;
- d. de hoeveelheid stikstof die boven 100% van de in bijlage A, tabel 1, genoemde hoeveelheid uitgaat, wordt toegediend in de vorm van anorganische meststoffen;
- e. het voornemen tot bijbemesting vooraf gemeld is bij de minister;
- f. de landbouwer bij de melding, bedoeld in onderdeel e, heeft verklaard dat ten aanzien van het desbetreffende bedrijf wordt voldaan aan de onderdelen a tot en met d;
- g. de landbouwer als onderdeel van de administratie, bedoeld in artikel 32 van het besluit, het onder c bedoelde rapport bewaart.

C

Bijlage A, tabel 1, wordt als volgt gewijzigd:

- 1. De kolom zandgrond komt te luiden "noordelijke, westelijke en centrale zandgronden".
- 2. Naast de kolom noordelijke, westelijke en centrale zandgronden wordt een nieuwe kolom ingevoegd, luidende "zuidelijke zandgronden".
- 2. De kolom lössgrond voor de jaren 2014-2017 wordt vervangen door de kolom lössgrond voor de jaren 2015-2017.

Tabel 1 stikstofnormen per gewas

grondsoort	noordelijke, westelijke en centrale zandgronden 2015-2017	zuidelijke zandgronde n 2015-2017	lössgrond 2015-2017
jaar			
Grasland (kg N per ha per jaar)			
Grasland met beweiden	250	250	250
Grasland met volledig maaien ¹	320	320	320
Tijdelijk grasland (kg N per ha per periode)			
van 1 januari tot minstens 15 april	50	50	50
van 1 januari tot minstens 15 mei	90	90	90
van 1 januari tot minstens 15 augustus	210	210	210
van 1 januari tot minstens 15 september	235	235	235
van 1 januari tot minstens 15 oktober	250	250	250
vanaf 15 april tot minstens 15 oktober	250	250	250
vanaf 15 mei tot minstens 15 oktober	235	235	235
vanaf 15 augustus tot minstens 15 oktober	80	80	80
vanaf 15 september tot minstens 15 oktober	25	25	25
vanaf 15 oktober	0	0	0
Akkerbouwgewassen (kg N per ha per teelt)			
Blauwmaanzaad	100	80	80
Cichorei	70	70	70
Consumptieaardappelrassen hoge norm (zie tabel 2)	260	208	204
Consumptieaardappelrassen lage norm (zie tabel 2)	210	168	164
Consumptieaardappelrassen, vroeg	120	96	96
Consumptieaardappelrassen, overig	235	188	184
Graszaad, Engels raaigras, 1e jaars	150	120	120
Graszaad, Engels raaigras, overjarig	185	148	148
Graszaad, Italiaans	120	96	96
Graszaad, rietzwenkgras	130	104	104
Graszaad, rietzwenkgras, volgteelt	50	40	40
Graszaad, roodzwenkgras, 1e jaars	75	60	60
Graszaad, roodzwenkgras, 1e jaars, volgteelt	35	28	28
Graszaad, roodzwenkgras, overjarig	105	84	84
Graszaad, roodzwenkgras, overjarig, volgteelt	45	36	36
Graszaad, veldbeemd	100	80	80
Graszaad, veldbeemd, volgteelt	50	40	40
Graszaad, westerwolds	100	80	80
Graszaad, overig	80	64	64
Graszaad, overig, volgteelt	45	36	36
Graszoden	340	272	272
Haver	100	100	100
Maïs, bedrijven met derogatie	140	112	112
Maïs, bedrijven zonder derogatie	140	112	112
Luzerne, eerste jaar	40	40	40
Luzerne, volgende jaren	0	0	0
Karwij	140	112	112

Karwij waarvan ten hoogste na 31/12 (winterteelt)	80	64	64
Koolzaad waarvan ten hoogste voor 31/12 (winterteelt)	45	36	36
Koolzaad, winter	190	152	152
Koolzaad, zomer	120	96	96
Pootaardappelrassen hoge norm (zie tabel 3)	140	140	140
Pootaardappelrassen lage norm (zie tabel 3)	100	100	100
Pootaardappelen, uitgroei-teelt	165	165	165
Pootaardappelrassen, overig	120	120	120
Suikerbieten	145	116	116
Triticale	150	120	120
Ui, overig	120	120	120
Vlas	70	56	56
Voederbieten	165	132	132
Wintergerst	140	140	140
Winterrogge	140	140	140
Wintertarwe	160	160	190
Winterui, 2e jaars plantui	155	124	124
Winterui, 2e jaars plantui, waarvan ten hoogste na 31/12 (winterteelt)	120	96	96
Zaaiui	120	120	120
Zetmeelaardappelen	230	184	184
Zomergerst	80	80	80
Zomertarwe	140	140	140
Akkerbouwgewassen, overig	185	148	148
Bladgewassen (kg N per ha per teelt)			
Andijvie, 1e teelt	170	136	136
Andijvie, volgteelt	90	72	72
Selderij, bleek/groen	185	148	148
Slasoorten, 1e teelt	165	132	132
Slasoorten, volgteelt	105	84	84
Spinazie, 1e teelt	190	152	152
Spinazie, volgteelt	145	116	116
Prei	225	180	180
Prei waarvan ten hoogste na 31/12 (winterteelt)	90	72	72
Bladgewassen, overig, eenmalige oogst	140	112	112
Bladgewassen, overig, meermalige oogst	250	200	200
Koolgewassen (kg N per ha per teelt)			
Bloemkool	210	168	168
Bloemkool waarvan ten hoogste na 31/12 (winterteelt)	110	88	88
Boerenkool	155	124	124
Broccoli	235	188	188
Chinese kool	155	124	124
Paksoi	165	132	132
Raapstelen	130	104	104
Rode kool	260	208	208
Savooiekool	260	208	208
Spitskool	260	208	208
Spruitkool	265	212	212
Spruitkool waarvan ten hoogste na 31/12 (winterteelt)	50	40	40
Witte kool	290	232	232
Kruiden (kg N per ha per teelt)			
Kruiden, bladgewas, eenmalige oogst	140	112	112

Kruiden, bladgewas, meermalig oogsten	250	200	200
Kruiden, wortelgewassen	185	148	148
Kruiden, zaadgewassen	90	72	72
Vruchtgewassen (kg N per ha per teelt)			
Aardbei (wachtbed, vermeerdering)	110	88	88
Aardbei (productie)	155	124	124
Aardbei (productie) waarvan ten hoogste na 31/12 (winterteelt)	70	56	56
Erwt, vers + rijp zaad	30	30	30
Komkommerachtigen (augurk, courgette, meloen, pompoen)	175	140	140
Landbouwstambonen, rijp zaad	135	108	108
Peul	85	68	68
Stam/stokboon, vers	110	88	88
Suikermaïs	185	148	148
Tuinbonen, vers/peulen	75	75	75
Veld- en tuinbonen, vers + rijp zaad	50	40	40
Stengel/knol/wortelgewassen (kg N per ha per teelt)			
Asperge (excl. opkweek)	75	60	60
Bospeen	50	50	50
Knolselderij	185	148	148
Knolvenkel/venkel	165	132	132
Koolraap	155	124	124
Koolrabi	165	132	132
Krotten/rode bieten	170	136	136
Rabarber	230	184	184
Radijs	80	64	64
Schorseneer	170	170	170
Winterpeen/waspeen	110	110	110
Witlof	100	100	100
Stengel/knol/wortelgewassen, overig	185	148	148
Groenbemers (kg N per ha per teelt)			
Niet-vlinderbloemige groenbemers (bladrammenas, gele mosterd, gras/granen)	50	50	50
Tagetes	80	80	80
Vlinderbloemige groenbemers (wikke)	25	25	25
Bloembollengewassen (kg N per ha per teelt)			
Acidanthera	240	240	240
Anemone coronaria	125	125	125
Dahlia	105	105	105
Fritillaria imperialis	130	130	130
Gladiool, pitten	245	245	245
Gladiool, kralen	180	180	180
Hyacint	210	210	210
Iris, grofbollig	160	160	160
Iris, fijnbollig	135	135	135
Knolbegonia	145	145	145
Krokus, grote gele	165	165	165
Krokus, overig	85	85	85
Lelie	145	145	145
Narcis	140	140	140
Tulp	190	190	190
Zantedeschia	120	120	120
Bloembollengewassen, overig	155	155	155
Fruitteeltgewassen (kg N per			

ha per jaar)			
Appel	165	165	165
Blauwe bes	95	95	95
Braam	140	140	140
Framboos	140	140	140
Kers	165	165	165
Peer	165	165	165
Pruim	165	165	165
Rode bes	140	140	140
Wijnbouw	95	95	95
Zwarte bes	165	165	165
Buitenbloemen (kg N per ha per teelt)			
Buitenbloemen hoge norm (zie tabel 4)	200	200	200
Buitenbloemen, overig	150	150	150
Boomkwekerijgewassen (kg N per ha per jaar)			
Bos- en Haagplantsoen	95	95	95
Buxus	95	95	95
Coniferen (inclusief kerstsparrren en dennen)	80	80	80
Ericaceae	70	70	70
Laanbomen: onderstammen	40	40	40
Laanbomen: spullen	90	90	90
Laanbomen: opzetters	115	115	115
Rozen (incl. zaailingen, onderstammen)	70	70	70
Sierheesters	75	75	75
Snijgroen	95	95	95
Trek- en besheesters	80	80	80
Vaste planten	175	175	175
Vruchtbomen: onderstammen	30	30	30
Vruchtbomen: moerbomen	110	110	110
Vruchtbomen, overig	105	105	105
Bosbouw (kg N per ha per jaar)			
Snelgroeïende houtsoorten voor biomassaproductie	90	90	90
Vaste norm op bedrijfsniveau (kg N per ha per jaar)			
Vaste norm	110	110	110

¹ Onder 'grasland met volledig maaien' wordt mede verstaan grasland waar uitsluitend jongvee van runderen niet ouder dan 2 jaar wordt geweid, voor zover het aantal stuks jongvee in de wei niet groter is dan het aantal op het bedrijf gehouden ouderdieren of waar hobbymatig gehouden dieren worden geweid.

Artikel II

1. Artikel I, onderdeel A, treedt in werking met ingang van 1 januari 2015.
2. Artikel I, onderdeel B, treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 januari 2014.
3. Artikel I, onderdeel C, treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

Toelichting

1. Inleiding

De onderhavige regeling strekt tot wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Urm). Deze wijziging houdt verband met de tenuitvoerlegging van het vijfde actieprogramma in het kader van Richtlijn van de Raad van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen (91/676/EEG; hierna "Nitraatrichtlijn").

De Nitraatrichtlijn heeft tot doel de waterverontreiniging die wordt veroorzaakt door nitraten uit agrarische bronnen te verminderen en verdere verontreiniging te voorkomen. De Nitraatrichtlijn verplicht lidstaten codes voor goede landbouwpraktijken en vierjaarlijkse actieprogramma's vast te stellen, met het oog op de realisatie van de doelen van de Nitraatrichtlijn.

Voor de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2017 is het vijfde actieprogramma opgesteld. De maatregelen die daarin zijn aangekondigd worden ten uitvoer worden gelegd in het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet, het Besluit gebruik meststoffen, de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet en de Uitvoeringsregeling gebruik meststoffen en in het Bgm. Deze wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet strekt tot de implementatie van de volgende maatregelen uit het vijfde actieprogramma Nitraatrichtlijn:

- lagere stikstofgebruiksnormen voor het zuidelijk zandgebied voor lössgrond voor uitspoelingsgevoelige gewassen;
- opbrengsafhankelijke gebruiksnorm voor graan;
- herstelbemesting bij extreme neerslag.

In de navolgende paragrafen worden deze maatregelen afzonderlijk toegelicht.

2. Verlaging stikstofgebruiksnormen uitspoelingsgevoelige akker- en tuinbouwgewassen in het zuidelijke zand- en lössgebied

In het vierde actieprogramma Nitraatrichtlijn heeft Nederland toegezegd om uiterlijk in 2015 beleid geïmplementeerd te hebben waarmee op termijn ook in het zuidelijke zand- en lössgebied aan de streefwaarde van 50 milligram nitraat per liter in het ondiepe grondwater kan worden voldaan. In het vijfde actieprogramma Nitraatrichtlijn is deze toezegging ingevuld met de volgende twee maatregelen:

a. verhoging van de wettelijke werkingscoëfficiënt van varkensdrijfmest van 70% naar 80% in het zand- en lössgebied;

b. verlaging van de stikstofgebruiksnormen van uitspoelingsgevoelige akker- en tuinbouwgewassen in het zuidelijke zandgebied en het lössgebied met 20%

De onder a vermelde maatregel is per 1 januari 2014 ingevoerd. De voorliggende wijziging voorziet in de tenuitvoerlegging van de onder b vermelde maatregel per 1 januari 2015. Hiertoe wordt het zuidelijke zandgebied gedefinieerd als zandgronden die in de provincies Noord-Brabant en Limburg liggen. Als lössgrond wordt aangemerkt grond die is ontstaan uit eolisch materiaal en binnen 80 cm van het maaiveld voor meer dan de helft bestaat uit leem (fractie kleiner dan 50 µm). Dergelijke gronden liggen vooral in Zuid-Limburg. Het lössgebied wordt om deze reden niet gesplitst in een zuidelijk en overig gebied.

Als uitspoelingsgevoelige akker- en tuinbouwgewassen zijn die gewassen aangemerkt waarbij bij bemesting volgens het landbouwkundige advies de nitraatnorm wordt overschreden. Daarbij is gebruikt gemaakt van het rapport "Adviezen voor stikstofgebruiksnormen voor akker- en tuinbouwgewassen op zand- en lössgrond bij verschillende uitgangspunten" (Dijk, W. van & J. Schröder, 2007, PPO Publicatienummer 371, Wageningen, PPO, bijlage 1).

Modelberekeningen door Wageningen Universiteit en Researchcentrum laten zien dat met deze combinatie van maatregelen op termijn (ordegrootte: 1 decennium) gebiedsgemiddeld aan de streefwaarde van 50 mg/l voldaan kan worden in het zuidelijke zand- en lössgebied.

3. Opbrengstafhankelijke stikstofgebruiksnorm voor graan op klei

In het vijfde actieprogramma Nitraatrichtlijn is aangekondigd dat voor graanteelt op klei een regeling getroffen zal worden waarbij ondernemers die op kleigrond een bovengemiddelde hectareopbrengst een hogere stikstofgebruiksnorm mogen toepassen, naar analogie van de regeling voor suikerbieten en bepaalde consumptieaardappellassen, de zogenaamde fritesaardappelen. De voorliggende wijziging implementeert die maatregel voor wintertarwe, zomertarwe, wintergerst en zomergerst. De voorgestelde wijziging houdt in dat bij een opbrengst die de afgelopen drie kalenderjaren boven een bepaalde drempelwaarde heeft gelegen, een extra

hoeveelheid stikstof mag worden toegepast, mits de betreffende ondernemer aan bepaalde voorwaarden voldoet, zoals het bewaren van bewijsstukken voor deze opbrengst in zijn administratie. Er wordt een overgangsregime ingesteld waarbij akkerbouwers in 2014 gebruik kunnen maken van de regeling als ze bovengemiddelde opbrengst kunnen aantonen in 2013 en in 2015 als ze bovengemiddelde opbrengst kunnen aantonen in 2013 en 2014.

De onvermijdelijke extra uitspoeling die de verhoogde gebruiksnormen met zich meebrengen zal zeer beperkt zijn en verdraagt zich met een goede milieukwaliteit, gezien de relatief lage nitraatconcentraties die in het ondiepe grondwater van het kleigebied gemeten worden.

4. Herstelbemesting bij extreme neerslag

Extreme regenval, zoals die de laatste jaren steeds vaker gezien wordt, brengt een uitspoeling van nutriënten met zich mee die tot een aanzienlijke opbrengst- of kwaliteitsvermindering van gewassen kan leiden. De milieuschade door de uitspoeling is in een dergelijk geval al opgetreden; de schade voor de agrarisch ondernemer kan, met een beperkte extra uitspoeling, beperkt worden door op het betreffende perceel herstelbemesting (tot 125% van de reguliere stikstofgebruiksnorm) met kunstmest toe te staan. In het vijfde actieprogramma Nitraatrichtlijn is daartoe een maatregel opgenomen, die met deze wijziging in de Urm wordt opgenomen. De wijziging is dat de agrarisch ondernemer de omvang van de schade moet laten vastleggen in een rapport van een erkend taxateur. Het moet gaan om schade die bestaat uit tenminste 25% opbrengstderiving op perceelsniveau, met een minimum van 1000 euro. De schade moet zijn veroorzaakt door een (door het KNMI bevestigde) neerslaghoeveelheid die uitgaat boven 50 mm in één etmaal of 60 mm in twee opeenvolgende etmalen. Het voornemen tot herstelbemesting moet aan RVO.nl gemeld worden.

Het gebruik van deze regeling zal in de eerstvolgende evaluatie op grond van artikel 46 Meststoffenwet bezien worden.

5. Effecten bedrijfsleven en overheid

5.1. Regeldruk

In deze paragraaf wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige regeldruk voortvloeiend uit deze wijziging van de URM. De regeldruk bestaat uit administratieve lasten en nalevingslasten. Deze regeling leidt tot een toename van de structurele administratieve lasten met € 349 759,-.

5.1.1 Verlaging stikstofgebruiksnormen zuidelijk zand- en lössgebied

Er wordt geen wijziging in administratieve lasten en nalevingslasten voorzien als gevolg van de verlaging van de stikstofgebruiksnormen in het zuidelijke zand- en lössgebied. Er is mogelijk wel sprake van een negatief bedrijfseffect door lagere opbrengsten. Het gaat hier om een bestaand instrument uit Europese bron (Nitraatrichtlijn) dat getalsmatig anders ingevuld wordt.

5.1.2 Opbrengstafhankelijke stikstofgebruiksnorm voor graan op klei

De regeling voor opbrengstafhankelijke stikstofgebruiksnormen voor granen op klei brengt administratieve lasten en nalevingslasten met zich mee. Deze worden begroot op € 69 412,-. Dit bedrag is als volgt berekend:

- Naar verwachting zullen ongeveer 1400 bedrijven aan deze regeling deelnemen. Dat is 30% van het aantal bedrijven dat deze granen teelt op een oppervlakte boven 5 hectare.
- De administratieve lasten bestaan uit:
  - o aanmelding door bedrijf: 10 minuten à €37,- per uur maal 1400 = €8 806,-
  - o machtigen afnemers door het bedrijf voor overleggen gegevens aan RVO.nl: 2 maal 0,5 uur à €37,- per uur maal 1400 = €51 800,-
  - o archivering door het bedrijf: 2 maal 5 minuten à €37,- per uur maal 1400 = €8 806,-

Daarnaast vloeien er mogelijk positieve bedrijfseffecten uit dit regelingselement voort, in verband met verdere opbrengstverhoging. Naar verwachting zullen alleen die ondernemers van de regeling gebruik maken voor wie het bedrijfseffect per saldo positief is.

Met de introductie van gedifferentieerde gebruiksnormen voor stikstof op granen wordt boeren ruimte geboden om extra te kunnen bemesten in situaties waarin hoge opbrengsten dat rechtvaardigen. Deze regeling is aan te merken als nationale regelgeving, die echter vrijwillig en begunstigend van aard is. Omwille van de borging van de handhaafbaarheid van de

mestregelgeving is het doen van de aanmelding en archivering van gegevens echter noodzakelijk. Daarmee is beredeneerd gekozen voor de niet meest lastenarme variant.

5.1.3 Herstelbemesting bij extreme neerslag

De regeling voor herstelbemesting bij extreme neerslag leiden tot administratieve lasten en nalevingslasten. Deze worden begroot op € 280 347,--. Dit bedrag is als volgt berekend:

- Er zijn in Nederland ongeveer 47 000 bedrijven met meer dan 5 hectare grond, waarvan 8500 met bouwland en nog eens 27 700 met zowel gras- als bouwland.
- Ingeschat wordt dat van de bedrijven met bouwland 10% van deze regeling gebruik zal maken en van de bedrijven met gras- en bouwland 5%: 2235 bedrijven totaal.
- De administratieve lasten bestaan uit:
  - o aanmelding door het bedrijf: 10 minuten à €37,- per uur maal 2235 = €14 058,-
  - o archivering door het bedrijf: 5 minuten à €37,- per uur maal 2235 = €7 029,-
  - o opmaken van een rapport door de taxateur: 2 uur à €58,- per uur maal 2235 = €259 260,-

Daarnaast vloeien er bedrijfseffecten voort uit deze regeling: negatieve in verband met de kosten voor kunstmest en positieve in verband met de herwonnen opbrengst. Naar verwachting zullen alleen die ondernemers van de regeling gebruik maken voor wie het bedrijfseffect per saldo positief is.

Met de mogelijkheid van herstelbemesting wordt boeren ruimte geboden om extra te kunnen bemesten in situaties waarin meststoffen als gevolg van extreme neerslag weggespoeld zijn, bovenop de reguliere gebruiksnormen. Deze regeling is aan te merken als nationale regelgeving, die echter vrijwillig en begunstigend van aard is. Omwille van de handhaafbaarheid van de mestregelgeving is het doen van de melding echter noodzakelijk. Daarmee is beredeneerd gekozen voor de niet meest lastenarme variant.

5.2 Uitvoering en handhaving

5.2.1 Verlaging stikstofgebruiksnormen zuidelijk zand- en lössgebied

De uitvoerings- en handhavingslasten met betrekking tot gebruiksnormen zijn in het kader van de invoering van het stelsel van gebruiksnormen in 2005 ingeschat. Deze wijziging leidt niet tot een andere inschatting.

5.2.2 Opbrengstafhankelijke stikstofgebruiksnorm voor graan op klei

Dit regelingselement brengt naar verwachting de volgende lasten met zich mee:

- eenmalige uitvoeringslasten: € 2 800,-
- jaarlijkste handhavingslasten: € 24 040,-

5.2.3 Herstelbemesting bij extreme neerslag

Dit regelingselement brengt naar verwachting de volgende lasten met zich mee:

- eenmalige uitvoeringslasten: € 113 100,-
- jaarlijkse handhavingslasten: € 48 080,-

5.3 Milieueffecten

Voor een beschrijving van de milieueffecten van de voorgenomen wijzigingen wordt verwezen naar paragraaf 2 tot en met 4 hierboven.

6. Reactie op inspraak

PM

7. Inwerkingtreding en vaste verandermomenten

Verschillende onderdelen van deze regeling treden op verschillende momenten in werking. De differentiatie in de stikstofgebruiksnormen voor de zandgebieden treedt in werking met ingang van 1 januari 2015. Deze wijziging houdt voor een aantal gewassen een verlaging van de stikstofgebruiksnormen in deze voor de ondernemers belastende kan niet halverwege het seizoen worden ingevoerd. De onafhankelijke stikstofgebruiksnorm is een verruiming van de stikstofgebruiksnorm en kan om die reden wel eerder worden ingevoerd. Een

stikstofgebruiksnorm dient altijd voor een geheel kalenderjaar te worden vastgesteld. Om deze reden zal aan deze norm terugwerkende kracht tot 1 januari 2014 worden verbonden. De maatregel herstelbemesting bij extreme neerslag is een verruiming ten opzichte van de bestaande regeling. Deze wijziging treedt zo snel mogelijk (de dag na publicatie van deze regeling in de Staatscourant) in werking. Dit is een afwijking van het beleid van vaste verandermomenten en wordt gerechtvaardigd door het begunstigende karakter.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A

Met het nieuwe artikel 28a wordt aan bedrijven die bovengemiddelde opbrengsten wintertarwe, zomertarwe, wintergerst en zomergerst realiseren een verhoging van de voor deze gewassen geldende gebruiksnorm toegestaan, naar analogie van de regeling voor fritesaardappelen en suikerbieten. Er is voor een herformulering van het gehele artikel gekozen in verband met de leesbaarheid. Omdat het tweede lid van artikel 28a, onder b, spreekt over aanmelding op uiterlijk 15 mei, terwijl deze regeling pas na die datum in werking treedt, is voorzien in overgangsrecht. In 2014 kan de landbouwer zich uiterlijk op 15 augustus 2014 melden.

Artikel I, onderdeel B

Met het nieuwe artikel 28b wordt het bedrijven die schade leiden of dreigen te leiden als gevolg van extreme neerslag toegestaan om tot 125% van de stikstof-totaalgebruiksnorm van bijlage A, tabel 1, URM toe te passen. Daarbij worden voorwaarden gesteld aan de neerslaghoeveelheid, de omvang van de schade, de vaststelling van neerslaghoeveelheid en schade, de toediening van de extra stikstof en melding.

Artikel I, onderdeel C

Met deze wijziging van bijlage A, tabel 1, van de Urm worden de stikstofgebruiksnormen voor uitspoelingsgevoelige akker- en tuinbouwgewassen in het zuidelijke zand- en lössgebied met 20% verlaagd. Daartoe wordt onderscheid gemaakt tussen noordelijke, westelijke en centrale zandgronden enerzijds en zuidelijke zandgronden anderzijds. Zuidelijke zandgronden worden gedefinieerd als zandgronden gelegen in de provincies Limburg en Noord-Brabant. De gebruiksnormverlagingen betreffen gewassen binnen de categorieën akkerbouwgewassen, bladgewassen, koolgewassen, kruiden, vruchtgewassen en stengel/knol/wortelgewassen.

De Staatssecretaris van Economische Zaken.